

B A T A A F
L E E U W A R D E R

S C H E
C O U R A N T

E E R S T E D E P A R T E M E N T

V A N D E B E M S

S A T U R D A G

D E N 3 O C T O B E R.

H E T V I E R D E J A A R D E R

E E N E N O N D E E L B A A R H E I D

T U R K I E N.

CONSTANTINOPOLN den 25 Augustus. De Generaal Menou heeft aan de Engelschen verklaard, dat hy zig tot den laatsten Man zal verdedigen. Zyne Egyptische Vrouw, die te Kairo was, bevindt zich in de magt der Engelschen. De Admiraal Keith heeft hem dezelve willen zenden, als hy tevens voor het Corps in Alexandrien de Capitulatie van Kairo wilde aannemen, welke aanbieding Menou van de hand heeft gegeven, waarop de Admiraal Keith en de Generaal Hutchinson, zegt men, hem te kennen gegeven hebben, dat zy hoopen binnen kort den Generaal Menou zyne Vrouw zelve te komen brengen. Den 31 july bevond de Capitan Pacha zich te Rosette, alwaar men 12700 Lieden inscheepde, die volgens de Capitulatie van Kairo naar Frankryk gevoerd worden. Deze Lieden bestaan behalven uit Fransche Troepen, uit eene menigte van Egyptenaars, Kopten, Vrouwen enz. De Admiraal Keith heeft deze Lieden aan Boord der gereedliggende Transportschepen verdeeld.

I T A L I E N.

NAPELS den 1 September. Dezer dagen zyn drie Russische Fregatten en één Schip van Linie op onze Rhede aangekomen, welken waarschijnlijk de Troepen dier Natie, zich hier en daar nog in het Koninkryk bevindende, aan boord zullen nemen. Binnen kort zal, ingevolge het met Frankryk gesloten Tractaat, het overschot onzer Marine, in twee Linie Schepen, twee Fregatten en één Corvet bestaande, in het bezit der Franschen gesteld worden. Men verwacht hier nog dagelijks nieuwe Troepen.

MILAN den 12 September. Volgens Brieven uit Ancona heeft zich in de Wateren van Ragusa een Engelse en Turkische Vloot vertoond; doch men weet niet verward dezelve naare koers gericht heeft. In de Adriatische Zee kruisen nog by aanhoudenheid vele Vyandelyke Schepen van onderscheidene grootte, tegen welken alle maatregelen van defensie worden in het werk gesteld.

Uit Livorno schryft men, dat het ongeluk, kortlings aan de Fransche Fregatten le Succes en la Bayonne overgekomen, de belegering van Porto Ferrajo wederom merklyk vertraagd heeft, en dat de Officiëren, welken in die Plaats het bevel voeren, stellig verklaard hebben zich niet te zullen overgeven, zo lang men hun geene formeel en schriftlyke Acte van afstand, door hunnen Souverein, den Groot-Hertog Ferdinand zelve getekend, vertoont.

De Engelse Schepen zyn uit de Wateren van Livorno vertrokken, en kruisen thans in het Kanaal van Piombino, en op de hoogte van Porto Ferrajo.

In de laatste Brieven uit Napels wordt gemeld, dat de Engelse Consul met zyn Huis gezin die Hoofdstad verlaten, en zich naar Rome begeven heeft.

Heden verzekert men stellig, dat het gedeelte van het Hertogdom Urbino, het welk men dacht dat met Cis-Alpien zoude vereenigd worden, overeenkomstig het te Parys gesloten Concordaat, aan den Paus zal worden terug gegeven.

H O N G A R T E N.

BRUNN den 12 September. Alle de berichten welke men tot hier toe uit echte Bronnen met betrekking tot het Oproer in Belgrado ontvangen heeft, laten geen twyffel over, of hetzelve heeft een groot Plan ten grondslag, wiens ontwikkeling niet verre af zynkanten ahas in Belgrado nog in rust was, hoorde men van geene oproerige bewegingen in Turkyen, maar nauwlyks was de vlam des Oproers in Belgrado uitgebroken, of dezelve verspreidde zich met eene snelheid, gelyk aan die van den Bliksem, over geheele Provincien. Sabatz was de eerste Plaats die het Vaandel des Oproers zwaaide; onmiddelyk na hetzelve volgde Travnik en het grootste gedeelte van Bosnien, en nu woedt ook reeds het Oproer in uitgebreide strecken van Constantinopelen, Adrianopelen, Sophia, Philippolis, Nisfa, Tartova enz., zo dat de Inwoners tegens hunne Overheden en onder elkanderen de bloedige oncerigheden voeren. Geene Wetten, geene Magt is sterk genoeg om deze algemeene verwoesting en wederzyfche verbittering te dempen, zo dat men binnen kort verwachten kan, dat den geduchten Burger Kryg in deze strecken een bloedig gedenkteken zal opengeeft worden. Verscheidene Steden en groote Marktvlekken zyn reeds van hunne voormalige Inwoners verlaten, waar door ook den Koophandel die weleer aldaar zo bloeiende was, geheel verdwenen is, terwyl andere volkryke strecken met dertelver verlatene Steden en Dorpen, aan het oog eene woestery zonder Menschen vertonen. De kleine Pacha's en Bevelhebbers, grootendeels door hunne Troepen verlaten, zyn te zwak om den verblindenden storm tegenstand te bieden en moeten hun behoud en veiligheid in de vlucht of in de verhuizingen zoeken. Den Keim Aga, Commandant van Nisfa, een der magtigste Bevelhebbers, liet men, toen hy van een Plaats terug keerde, niet meer in de Stad, maar deedt hem weten, dat men hem niet meer behoefde, en dat hy zyn leven lief hebbende, geene poging zoude ondernemen om in de Stad terug te komen, zo dat hy, nu zonder hulp en zonder magt, met agterlating van zyne aanzienlyke Schatten, naar Nisfa, zyn Vaderland, terug gekerd is. — Toen de Pacha van Belgrado het groote gevaar vernam het welk hem bedreigde, zondt hy eenen Courier naar Constantinopelen, doch dezer werd op zyne Reis zodanig opgehouden, dat de Groot Heer niet in staat is geweest om in tyds van het lot van den Pacha onderrigt te zyn en Troepen ter zynere hulpe te zenden, maar hem zelfs in dien tusschentyd tot Seraskier heeft benoemd. Geheel Bosnien wordt nu door eene Armée van ten minsten 15000 Man bezet, en Paswan-Ogha heeft dat gehele Land onder zyne bevelen.

D U I T S C H L A N D E N B Y G E L E G E N E L A N D E N.

WEENEN den 12 September. By het nieuwe Staats- en Conferentie-Ministerie worden Weeklyks twee Zittingen gehouden, waarin de Keizer zelf het Presidium bekleedt.

De Koning van Etruriën heeft een Brief geschreven aan den Groothertog van Toskanen, waarin hy hem kennis geeft van zyne komst op den Troon, en hem tevens eenige geachte schikkingen, over de byzondere Eigendommen des Groothertogs, mededeelt; dan, deze Vorst heeft tot nog toe geen plechtigen afstand van zyn Groothertogdom gedaan. Inzake merkt men op, dat de nieuwe Souverein ook in onze Hof-Courant Koning van Etruriën wordt genoemd.

Den 16 September. Heden is de nieuwe buitengewone Gezant en Minister Plenipotentiaris van zyne Groot-Brittannische Majesteit, Sir Arthur Paget, aan zyne Majesteit den Keizer door Lord Minto voorgesteld, die daar en tegen eene Audientie van afscheid had, en binnen eenige dagen deze Stad verlaten zal. Deze Lord had hier algemeene achting en gerespectheid verworven. Hy zal de Reis naar Engeland niet over Frankryk, maar over Hamburg en Cuxhaven nemen; doch zyne Gemalin, die een Pas van den Minister Talleyrand bekomen heeft, neemt den weg door Frankryk, en zal zich te Calais naar Engeland inscheepen. [Volgens Brieven van Mentz van den 17den was zy daar reeds op den Rhyn naar Keulen scheep gegaan.]

Men verwacht hier dagelijks den Franschen Ambassadeur Champagny. Men wil, dat dezelve om een Eerewacht zou verzocht, doch van ons Hof een antwoord bekomen hebben, dat vermits aan de Ambassadeurs van andere Hoven geene Eerewachten gegeven werden, men in zyn verzoek niet kon bewilligen, maar voor 't overige genoegzaam voor zyne veiligheid zou zorgen.

FRANKFORT den 22 September. Op den 19 dezer, des morgens ten 7 uren, is de Deensche Capitein Henkel door een Jood, met naame David Joachim, en uit Praag geboortig, in zyne Kamer vermoord geworden. Men schoot op het eerste gerucht toe om hem te ontzetten, doch toen had hy reeds verscheiden wonden met een Mes ontvangen, waaraan hy, niet tegenstaande hem alle mogelyke hulp bewezen werd, eenige minuten daarna overleed. De Jood, ziende dat hy ontdekt was, poogde zich zelve met een ander Mes, hetwelk hy in de mouw van zyn Rok verborgen had, van het leven te beroven, en bragt zich, eer men hem zulks konde beletten, verscheiden Steken toe, die allen zo gevaarlyk waren, dat hy nog dienzelfden dag, tegen 12 uren, den geest gaf. Men had evenwel nog tyd, om hem vóór zynen dood, tot de bekentenis zyners misdad te brengen, welke van dien aart was, dat het Gerecht besloot hem, wegens het dubbel wanbedryf van moord en zelfmoord, te moeten Vonnissen, welk Vonnis ook heden morgen, in het byzyn eener talryke menigte van Aanschouwers, op de volgende wyze werd ten uitvoer gebragt. De Knechts van den Scherprechter wierpen zyn lyk uit het Venster op de Straat, lagen het vervolgens op eene Koeyenhuid, en sleepten het naar de Straatplaats, alwaar het op een Rad gesteld werd. Het Hoofd en de beide Handen, welken even te voren waren afgesneden, wierden op Staaken gezet, met dit Opchrift: David Joachim, Moordenaar.

De Capitein Henkel is, daags na zyn overlyden, met alle Militaire Honneurs begraven geworden.

E N G E L A N D.

LONDEN den 19 September. Heden heeft er by den Aarts-Bischof van Narbonne, in Orchard-Street, eene algemeene Vergadering der Fransche Aartsbisdommen en Bisdommen, welke zich thands in Engeland bevinden, plaats gehad. Het onderwerp dezer Vergadering was de overweging van eene Bul van den Paus, welke door zyne Heiligheid aan den Cardinaal Erskine, deszeifs Nuncius in Engeland gezonden, en nu twee dagen geleden, door zyne Eminentie aan den Burger Otto gecommuniceert was. Het oogmerk van deze Bul en van de Circulaire welke de Cardinaal Erskine daar by gevoegd en aan alle de Fransche Bisdommen op order van den Paus geschreven heeft, is, hen aan te maanen om binnen den tyd van tien dagen hunne Bisshoplyke waardigheden, neder te leggen. Zyne Heiligheid verzoekt hen, deze laatste opoffering aan de Vrede der Kerke te doen, en belooft aan de genen, welke door de eerste Magistraats Perzoon van het Fransche Ryk, Buonaparte, niet weder op nieuw tot de vervulling der Bisshoplyke Zetels verkozen mogten worden, voor hun gehele leven een genoegzaam Jaarlysch Inkomen, hetwelk zy, ter Plaatz die zy verkiezen, kunnen verteren.

Deze stap heeft niet alleen onder de Fransche Prinzen, den Adel en de Geestlykheid, maar ook by alle Roomsche-Catholyken, de sterkste sensatie veroorzaakt.

De juiste inhoud van de Pauslyke Bulle is voor als nog niet bekend, echter kan het volgende als een Extract van dezelve worden opgegeven:

EERWAARDE BROEDERS!

„ Gy hebt U zo verdienstelyk gemaakt by den Catholyken Godsdienst, gy hebt U zo „ zeer door een algemeen en byzonder gedrag onderscheiden, dat wy ons geen ogenblik be- „ denken om U eene opoffering, de grootste aan dewelken gy U tot heden onderworpen „ hebt, voor te slaan. Het is volstrekt noodzaaklyk dat gy vrijwillig afstand doet van uwe „ Zetels, en dezelve uit eigene verkiezing, in onze handen stelt. De zaken zyn op dit „ ogenblik tot dat punt gekomen, dat het onvermydelijk nodig is, dat wy deze opoffering „ van U vorderen, en dat gy dezelve toestaat. Wy gevoelen dat het onmogelyk is, son- „ der de sterkste aandoening er aan te denken, uwe Kudden, over dewelken gy tegenwoor- „ dig of afwezig, zo zorgvuldig gewaakt hebt, te verlaten; do h wy zyn zo overtuigd van „ uw doorzicht en de zuiverheid van uwe oogmerken, dat wy niet twyffelen, of gy zult de- „ zen vrijwilligen afstand, daadlyk toelaten. Wy kunnen niet geloven, dat gy in het „ minste afkerig zult zyn eenen maatregel te omhellen, van denwelken driehonderd Ca- „ tholyke Bisdommen, in de eerste tyden van de Kerke, te Carthago, U het voorbeeld ge- „ geven hebben.

„ In deze laatste dagen, hebben verscheiden uwer, zo by Pius den VI. onzen voorganger, „ als by ons zelf, hunne gezindheid daar toe betoond, en, dewyl wy tot dien staat van „ crisis gekomen zyn, in den welken dezen afstand aan de zyde van ons noodzaaklyk wordt, „ twyffelen wy niet aan uwe gerede onderwerping. Door de dringende omstandigheden „ genooddrongen, vinden wy ons verpligt U te kennen te geven, dat uw antwoord binnen „ den tyd van tien dagen geschieden moet. Ook verpligten ons dezelfde reden U te ver- „ klaaren, dat wy een stellig en gezins een dubbelzinnig antwoord vorderen, dusdanig, „ dat, indien gy binnen den tyd der gezegde tien dagen, op geene stellige wyze hebt ge- „ antwoord, wy uw gedrag als eene wederstreeving van ons gezag zullen beschouwen; doch „ van eenen anderen kant kunnen wy U verzekeren, dat wy de nodige maatregelen zullen „ nemen, om die hinderpaalen, welke zich tegens de voordraining van den Godsdienst „ verzetten, uit den weg te ruimen; ook hebben wy geene middelen verzuimd om het „ voorstel, hetwelk wy thands aan U doen, voor te komen, doch de noodzaaklykheid „ heeft er ons toe verpligt.

Het zal onnodig zyn op te merken, dat men dezen stap aan de byzondere bekwaamheid van Buonaparte verschuldigd is, die, meester van het lot van den Paus, zich van hetzelve tot welwezen der Kerke bedient; want in de daad, slijt hy door denzelfden de Godsdienstige bekommelingen der Franschen en verzoent de gemoederen met het Gouvernement, zo dat men zeggen kan dat het een van de uitstekendste trekken van zyn doordringend vernuft is, en in dit geval kan hem de tegenwoordigheid van den Burger Otto, van meer nut zyn dan of hy een Vredesverdrag sloot, dewyl het daar door blykt dat hy de verzoening der Franschen onder elkanderen, boven eene Vrede met ons verkiest.

In de Morning Chronicle wordt het volgende gevonden: Uit Constantinopelen heeft men eenige berichten van eene op handen zynde Staatkundige verandering in den Divan. Men zegt dat de Fransche party zich wederom vertoont. Deze tyding is niet onwaarschyntlyk. Het Turksche Ryk bevindt zich in eenen waarlyk hachelyken toestand en men kan het van zyne zyde als eene alleruiterste onvoorzichtigheid beschouwen, dat het met de eenigste Mogendheid, die in staat is om hetzelve te behermen en belang er by heeft om het te doen, overhoop ligt. De Turken kunnen het dus als eene verstandige daad beschouwen, dat zy de beledigingen, waar over zy zich zouden kunnen beklagen, vergeten, en eene vrien schap vernieuwen, welke voor de beide Mogendheden nuttig is. Frankryk kan de Vyandlykheid die het in den zin heeft, staaken, en de onlusten, aan dewelken het waarschijnlijk deel heeft, te keer gaan. Het kan ook, door het zelfde middel, van den Turk de bewilliging tot het behouden van Egypten, het welk men tog aan denzelfden wil ontveenden, bekomen. Dat de Franschen deze bewilliging op eene doorlopende wyze trachten te bewerken, is niet genen twyffel. Zy hebben te Constantinopelen, alwaar wy niemand hebben die bekwaam is om hun tegen te staan, een ruim veld, en bedienen zich van het beste gedeelte van het Corps Diplomatiek, om eene verzoening te bewerken. — Buonaparte begeert ten sterksten Egypten te behouden, en beschouwd veeligt eene verzoening, als het beste middel daar toe dienende.

In een Gouvernement, waar in de Omwentelingen even zo snel als de grilligheden van den Overheerscher, op elkanderen volgen, is het gemaklyk eene verandering in het Staatkundig wezen te bewerken, en indien zodanig eene Omwenteling by de Turken geschiedt, zullen niet weinig overtuigd moeten zyn dat het eene verstandige daad is. Buonaparte kan door een Tractaat het behoud van Egypten bewerken, en het is niet onwaarschyntlyk dat er reeds Onderhandelingen plaats hebben en men in dezelve de oorzaak zoeken moet, van dewelke de Generaal Menou zich zo standvastig in Alexandrien verdedigd.

